

Καθοριστικός ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για την ανάπτυξη και ευημερία της Ηνωμένης Ευρώπης

Του κ. Κώστα ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ
Πρωθυπουργού της Ελλάδος

Καλώς ορίζω στην Πατρίδα μας τους επί κεφαλής της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και συγχαίρω όλους όσους συμπράττουν στην εκδήλωση αυτή. Πενήντα χρόνια από την ίδρυσή της, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων προσφέρει πολλά στην ευρωπαϊκή οικονομία. Οι Έλληνες αναγνωρίζουμε, ότι από το 1963, (όταν χρηματοδότησε την εθνική οδό Κορίνθου-Πάτρας) έως και σήμερα, έχει συμβάλει σημαντικά στην αναπτυξιακή πορεία της Χώρας μας. Διέθεσε πάνω από 19 δισεκ. ευρώ για δάνεια σε ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις και συνέβαλε στην κατασκευή μεγάλων δημόσιων έργων, όπως το Μετρό της Αθήνας, η γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου, η Εγνατία Οδός. Πιστεύουμε, μάλιστα, ότι μπορεί να συνεισφέρει ακόμη περισσότερο, σήμερα, καθώς επεκτείνει την συνεισφορά της σε νέους τομείς.¹

Διατρέχουμε μία εξαιρετικά κρίσιμη περίοδο για τις οικονομίες, και, κατ' επέκταση, για τις κοινωνίες σ' ολόκληρο τον Κόσμο, σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Μετά τη ραγδαία άνοδο του πληθωρισμού και την έκρηξη της ακρίβειας, (που κυριάρχησαν κατά τους προηγούμενους μήνες), οι ευρωπαϊκές οικονομίες ευρέθηκαν, (από τα τέλη Σεπτεμβρίου) στη δίνη μίας χρηματοπιστωτικής κρίσης, που όμοιά της δεν έχει γνωρίσει ο μεταπολεμικός Κόσμος. Μέσα σε ελάχιστο χρόνο: Κατέρρευσαν χρηματοοικονομικοί κολοσσοί. Βυθίστηκαν οι χρηματιστηριακές αξίες, και κλονίστηκε η εμπιστοσύνη στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Οι Τράπεζες μείωσαν τον μεταξύ τους δανεισμό, η ρευστότητα στην αγορά περιορίστηκε δραματικά και τα επιτόκια αυξήθηκαν ακόμη περισσότερο. Οι δανειολήπτες (επιχειρήσεις και νοικοκυριά) ευρέθηκαν σε πιο δύσκολη θέση, ενώ οι καταθέτες, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, είχαν καταληφθεί από έντονη ανησυχία. Μπροστά στην κατάσταση

1. Βασικά σημεία ομιλίας του κ. Πρωθυπουργού σε ειδική εκδήλωση περιορισμένης συμμετοχής στην Αθήνα (10/11/2008) με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 50 ετών από την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Μεταξύ των προσκεκλημένων συγκαταλέγεται και ο Επιστημονικός Υπεύθυνος της ανά χείρας έκδοσης Καθηγητής Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ.

αυτή, της εισαγόμενης ανησυχίας, προχωρήσαμε, άμεσα, σε μία κρίσιμη πολιτική δέσμευση: βεβαιώσαμε, ότι όλες οι καταθέσεις, σε όλες τις Τράπεζες, που λειτουργούν στη Χώρα μας, είναι απόλυτα εγγυημένες.

Την ίδια στιγμή, η Ε.Ε., (αναγνωρίζοντας τους κινδύνους που αναπτύσσονταν, για όλες τις οικονομίες των Μελών της) αντιδρούσε με συλλογικότητα και αποφασιστικότητα:

Στις διαδοχικές συνεδριάσεις του Εκοφίν, στη συνάντηση των «16» στο Παρίσι, στα έκτακτα Συμβούλια Κορυφής πήραμε, μείζονος σημασίας, αποφάσεις:

Συμφωνήσαμε να προχωρήσουμε, όλα τα Κράτη-Μέλη της Ένωσης, σε αυξημένη νομική εγγύηση των καταθέσεων.

Διαμορφώσαμε ένα κοινό πλαίσιο εργαλείων, από το οποίο κάθε Χώρα μπορεί να επιλέξει τον δικό της συνδυασμό, έτσι ώστε να εμπεδώσει την ασφάλεια στο χρηματοπιστωτικό της σύστημα.

Καταλήξαμε στην απόφαση να εφαρμοσθεί η ευελιξία, που προβλέπει το Σύμφωνο Σταθερότητας σε εξαιρετικές περιστάσεις, αλλά χωρίς υπερβάσεις στο ανώτατο όριο ελλειμμάτων, έτσι, ώστε να στηριχθούν αναπτυξιακές και κοινωνικές πολιτικές.

Επεξεργασθήκαμε προτάσεις για την αναδιαμόρφωση του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η μεγάλη πρόκληση για όλες τις ευρωπαϊκές οικονομίες, (σε διαφορετικό βέβαια βαθμό) αφορά, τώρα, στην υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσο και το Δ.Ν.Τ., προβλέπουν για την Ευρωζώνη καθήλωση της ανάπτυξης στο 0,1 έως 0,2%, ενώ ορισμένες ευρωπαϊκές οικονομίες έχουν, ήδη, εισέλθει στο κατώφλι της ύφεσης. Υπάρχει σοβαρή υποχώρηση της κατανάλωσης, της παραγωγής, του εμπορίου, των μεταφορών, της τουριστικής κίνησης, της οικοδομικής δραστηριότητας. Ο κίνδυνος έκρηξης της ανεργίας διακρίνεται έντονα στον ευρωπαϊκό ορίζοντα και καταγράφεται με έμφαση στην τελευταία έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το διάστημα που ακολουθεί είναι εξαιρετικά δύσκολο για όλες τις Οικονομίες, για όλες τις Κοινωνίες της Ευρώπης. Απαιτείται, γι' αυτό, συγκροτημένη προσέγγιση με δύο βασικούς στόχους:

Πρώτος στόχος:

Μια νέα αρχιτεκτονική στη χρηματοπιστωτική αγορά. Ένα νέο θεσμικό και εποπτικό πλαίσιο, το οποίο να εγγυάται την αποκατάσταση της ρευστότητας, σε συνδυασμό με την εμπέδωση της διαφάνειας, μέσα από την εφαρμογή καλύτερων λογιστικών προτύπων και αποτελεσματικότερη εποπτεία. Είμαστε, για το σκοπό αυτό, σε στενή συνεργασία με τους ευρωπαίους εταίρους μας.

Δεύτερος στόχος, μείζονος σημασίας:

Η στήριξη της πραγματικής οικονομίας και των Πολιτών που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Οι πρώτες παρεμβάσεις στοχεύουν, εκ των πραγμάτων, στην αντιμετώπιση των κρυσμασμών, που αφορούν στα χρηματοπιστωτικά συστήματα και επηρεάζουν την ασφάλεια των καταθέσεων, τα επιτόκια των χορηγήσεων, τη ρευστότητα και την επέκταση της πίστωσης. Σίγουρα, ως τόσο, την ώρα που η ανάπτυξη στην Ευρώπη καθηλώνεται στα όρια του μηδενός, χρειάζονται περισσότερα. Χρειάζονται καλά στοχευμένες δράσεις, στους τομείς που πιέζονται περισσότερο και στις ομάδες, που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα. Χρειάζεται στην πορεία αυτή, να μην εγκαταλείψουμε τις μεσοπρόθεσμες

επιδιώξεις μας, αλλά να μεταβάλουμε την διεθνή πρόκληση σε ευκαιρία για ολόκληρη την Ευρώπη, για όλα τα Μέλη της.

Έκτακτες καταστάσεις απαιτούν έκτακτες αποφάσεις και ισχυρά αντανakλαστικά. Η Ελληνική Κυβέρνηση απέδειξε, έμπρακτα, την ανταπόκρισή της στα νέα ζητούμενα. Αποδεικνύεται, πρώτ' απ' όλα, ότι η ελληνική οικονομία έχει πολύ ισχυρότερες αντοχές σε σχέση με πολλές άλλες. Παρά την δίνη της διεθνούς κρίσης, τόσο το Δ.Ν.Τ., όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπουν ότι, το 2009, η Χώρα μας θα έχει ρυθμούς ανάπτυξης στο 2 και 2,5% του ΑΕΠ, αντίστοιχα. Η προοπτική της ελληνικής οικονομίας είναι πολύ καλύτερη σε σχέση με την Ευρωζώνη. Και αυτό είναι μείζονος σημασίας. Άμεσος στόχος μας, τώρα, είναι να περιορισθούν, στο μέγιστο δυνατό, οι δυσμενείς επιπτώσεις της διεθνούς πίεσης. Είμαστε, γι' αυτό, σε διαρκή επαγρύπνηση.

Πρωτοστατήσαμε (στο Εκοφίν της 6ης Οκτωβρίου) για την αύξηση της νομικής εγγύησης των καταθέσεων και προχωρήσαμε άμεσα στην κατάθεση σχετικής νομοθετικής ρύθμισης. Η Ελλάδα εγγυάται, σήμερα, ποσό 100 χιλ. ευρώ για κάθε καταθέτη, σε κάθε Τράπεζα, που λειτουργεί στην Χώρα μας. Θεσπίσαμε, ταυτόχρονα, πρόσθετα μέτρα για την προστασία των δανειοληπτών, που ευρίσκονται σε δύσκολη θέση.

Στη συνέχεια, (αμέσως μετά την Σύνοδο του Συμβουλίου Κορυφής και τις αποφάσεις για τα χρηματοπιστωτικά συστήματα) παρουσιάσαμε τις βασικές πτυχές του Ελληνικού Σχεδίου και δρομολογήσαμε την νομοθετική ρύθμισή του. Στόχος μας είναι:

Η μείωση των διατραπεζικών επιτοκίων και, κατ' επέκταση, των επιτοκίων για τα δάνεια, στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις.

Η διασφάλιση της ρευστότητας και η συνέχιση της πιστωτικής επέκτασης, με έμφαση στη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και στη χορήγηση στεγαστικών δανείων.

Σε τελική ανάλυση, η στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας, της παραγωγικής διαδικασίας, της απασχόλησης, της πραγματικής οικονομίας.

Το Ελληνικό Σχέδιο δεν επιβαρύνει τους φορολογούμενους και δεν αφαιρεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, ούτε ένα ευρώ. Αντιθέτως μάλιστα! Η πλήρης εφαρμογή του μπορεί να αποφέρει δημόσια έσοδα έως και 500 εκατομ. ευρώ, τα οποία δεσμευόμαστε να αξιοποιηθούν για την ενίσχυση του Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και των Δημοσίων Επενδύσεων.

Η συμμετοχή στο Σχέδιο είναι εθελοντική. Καταστήσαμε, ως τόσο, σαφές, ότι κανένας δεν έχει το δικαίωμα να μετακυλήσει τις επιπτώσεις των όποιων διαφορετικών αποφάσεών του στους δανειολήπτες. Η Πολιτεία έχει την δυνατότητα να εξασφαλίσει τον στόχο αυτό. Η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη (και έχει τον τρόπο) να μην επιτρέψει συμπεριφορές σε βάρος της Κοινωνίας, σε βάρος του συλλογικού συμφέροντος.

Κεντρική επιδίωξή μας είναι η στήριξη της πραγματικής οικονομίας: της επιχειρηματικότητας, της απασχόλησης, των ασθενέστερων και μεσαίων οικονομικών στρωμάτων. Επικεντρώνουμε τις πολιτικές μας, αφ' ενός στην ενίσχυση των συμπολιτών μας που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη και αφ' ετέρου στις παρεμβάσεις, που απαιτούνται, έτσι ώστε να βελτιώνεται το επενδυτικό περιβάλλον, να δυναμώνει η παραγωγική βάση, να ενισχύεται η ανάπτυξη.

Εξ άλλης πλευράς:

Προχωρά το Σχέδιο αποκρατικοποίησης της Ολυμπιακής, με 38 επενδυτικές προτάσεις, γεγονός που επιβεβαιώνει, τόσο την κυβερνητική μεθοδικότητα, όσο και το διεθνές επενδυτικό ενδιαφέρον για την Χώρα μας.

Εξελίσσεται το πρόγραμμα εξυγίανσης του ΟΣΕ, έτσι, ώστε (από τις δύο αυτές μεταρρυθμίσεις) να απαλλαγούν οι φορολογούμενοι από ζημιές που φτάνουν τα 2,7 εκατομ. ευρώ την ημέρα!

Μπαίνουν σε εφαρμογή οι στρατηγικές συμφωνίες με κορυφαίους παγκόσμιους διαχειριστές, για τα λιμάνια Θεσσαλονίκης και Πειραιά.

Καταρτίζεται πλαίσιο αναβάθμισης των περιφερειακών αεροδρομίων, με την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων.

Παρά την πίεση της διεθνούς συγκυρίας, συνεχίζουμε εντατικά την εφαρμογή του Σχεδίου μας για τη στήριξη της ανάπτυξης σ' ολόκληρη τη Χώρα.

Έτσι:

Ξεκίνησε η εφαρμογή προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς.

Εφαρμόζεται το μεγαλύτερο Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων, που γνώρισε ποτέ ο Έπος, για την δημιουργία υποδομών πνοής σ' ολόκληρη τη Χώρα.

Παρατείνεται η ισχύς του Αναπτυξιακού Νόμου, που προβλέπει αυξημένα κίνητρα επενδύσεων, ενώ έχουν, ήδη, εγκριθεί επενδύσεις, που υπερβαίνουν τα 10 δισεκ. ευρώ.

Προωθούνται, με την Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα αναπτυξιακές και κοινωνικές υποδομές, που φθάνουν τα 5,7 δισεκ. ευρώ.

Αναπτύσσουμε, ταυτόχρονα, στοχευμένες δράσεις ειδικά για τους τομείς, που πιέζονται περισσότερο.

Έτσι:

Αναμορφώθηκε το Σχέδιο στήριξης στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας, έτσι, ώστε να καλύπτει, τώρα, και την απόκτηση κεφαλαίων κίνησης. Παρέχεται τριετής εγγύηση για την δανειοδότησή τους, με ποσά, που μπορεί να φτάνουν έως και τις 350.000 ευρώ, και επιδοτείται, για το διάστημα αυτό, το σύνολο του επιτοκίου.

Δρομολογούνται συνεκτικές πολιτικές για την στήριξη όλων των κλάδων στο χώρο του Τουρισμού, όπου δραστηριοποιούνται πάνω από 100 χιλιάδες πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Επιδοτούνται οι νέοι αγρότες με ποσά έως και 40 χιλ. ευρώ, έτσι, ώστε να μπου δυναμκά στην παραγωγή και στην ανάπτυξη.

Αναπτύσσουμε, ταυτόχρονα, πρόσθετες δράσεις με στόχο να θωρακισθεί η απασχόληση και να διασφαλισθούν οι θέσεις εργασίας:

Προκηρύσσονται από τον ΟΑΕΔ, μέχρι το τέλος του χρόνου, πάνω από πενήντα χιλ. θέσεις εργασίας και προγραμματίζονται άλλες εκατόν σαράντα χιλ., μέσα στο 2009.

Αναμορφώνονται τα προγράμματα του Ο.Ε.Κ., έτσι, ώστε, αφ' ενός να ανακοφισθούν οι οφειλέτες και αφ' ετέρου να ενισχυθεί ο κλάδος της οικοδομής, που, ήδη, πιέζεται σοβαρά.

Ενισχύουμε, παράλληλα, το κοινωνικό κράτος, εξαντλώντας κάθε περιθώριο, που μας δίνει το Σύμφωνο Σταθερότητας.

Ενεργοποιείται το Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, με πρώτο βήμα την χορήγηση επιδόματος θέρμανσης.

Προετοιμάζονται μέτρα ενίσχυσης των οικονομικά ασθενέστερων, με βάση συγκεκριμένα εισοδηματικά κριτήρια.

Προχωρήσαμε σε συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των δανειοληπτών και επεξεργαζόμαστε ειδικά Προγράμματα για την περαιτέρω ανακούφιση εκείνων, που περριέχονται σε δύσκολη θέση, εξ αιτίας των επιπτώσεων της διεθνούς κρίσης.

Η αβεβαιότητα στην Παγκόσμια Οικονομία παραμένει έντονη. Είναι, ως τόσο, θετικό το γεγονός, ότι μειώθηκαν οι διεθνείς τιμές πετρελαίου και μπορεί, έτσι, να περιορισθεί το κόστος στην παραγωγή και τη διάθεση αγαθών και υπηρεσιών.

Σημαντικό, επίσης, είναι το γεγονός ότι η Ε.Κ.Τ., με δύο διαδοχικές αποφάσεις, μείωσε το επιτόκιο χρηματοδότησης του ευρωσυστήματος, καθώς επίσης και το γεγονός ότι άρχισε η μείωση του ευρωπαϊκού διατραπεζικού επιτοκίου (Euribor).

Χαιρετίζουμε χωριστά την απόφαση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να χορηγήσει δάνεια 30 δισεκ. ευρώ, κατά τα επόμενα τέσσερα χρόνια, με σκοπό την στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, σ' ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι μία σημαντική απόφαση, που συμβάλλει:

- Στην ενδυνάμωση της πραγματικής οικονομίας.
- Στην τόνωση της ανάπτυξης.
- Στη στήριξη της απασχόλησης.

Χαιρετίζουμε, ταυτόχρονα, την επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να διευρύνει την συνεργασία της με ελληνικές εμπορικές Τράπεζες, έτσι, ώστε να διευκολυνθεί η χορήγηση ευνοϊκών δανείων σε περισσότερες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Εκφράζουμε ιδιαίτερη ικανοποίηση, για τη χρηματοδότηση έργων, που αφορούν στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και στις ενεργειακές υποδομές. Είναι μία εξαιρετικά σημαντική πρωτοβουλία για την Χώρα μας, καθώς (στα τελευταία τεσσεράμισι χρόνια) δρομολογήσαμε μία Νέα Ενεργειακή Πολιτική και πετύχαμε εξαιρετικής σημασίας διεθνείς ενεργειακές συμφωνίες. Η Ελλάδα μετέχει, σήμερα, στη δημιουργία μεγάλων διεθνών αγωγών, για την μεταφορά πετρελαίου και φυσικού αερίου από τις Χώρες παραγωγής στις αγορές της Κεντρικής Ευρώπης. Οι διεθνείς συμφωνίες για την κατασκευή του πετρελαιοαγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη, του νότιου αγωγού φυσικού αερίου (Τουρκία-Ελλάδα-Ιταλία), καθώς και του Σάουθ Στρίμ, εγγυώνται σημαντικά (ενεργειακά, οικονομικά και κοινωνικά) οφέλη, όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά για ολόκληρη την Ευρώπη.

Στα 50 χρόνια της, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη και στην ευημερία της Ενωμένης Ευρώπης. Σήμερα, υπάρχει για αυτήν, (όπως υπάρχει για όλους μας) μία νέα μεγάλη πρόκληση. Όλοι μαζί μπορούμε να αντιμετωπίσουμε πιο αποτελεσματικά τις δυσμενείς επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Όλοι μαζί μπορούμε να εγγυηθούμε μια καλύτερη επόμενη ημέρα, πολύ πιο γρήγορα. Για όλους τους Λαούς της Ευρώπης. Για όλους τους ευρωπαίους πολίτες.